

ဝိတ်ကျေးဂျီအေဒူမညာ

ဒဂုန်တာရာ

၆ နှစ် ၀ ခြံ မှတ်တမ်း

ဒုတိယအကြိမ်ပြည့်စွက်ရိုက်နှိပ်ခြင်း

mgvoo.com

ကျွန်တော့်ကို ကျောင်းသားဘဝမှ မိတ်ဆွေများက အတွေးသမား၊ အရေးသမား၊ အငေးသမား ဟုခေါ်တတ်ကြသည်။ ဤစကားသည် အမှန်ပင်။ ကျွန်တော့်ကို သူတို့က နားလည်သည်မှာ အတွေးသမား၊ အငေးသမား။ ဤသို့ဖြင့် ရောက်တတ်ရာရာကို ရေးခြစ်မိတော့သည်။ အစီအစဉ်မရှိ စိတ်ကူးထဲတွင် ပေါ်လာသည်ကို ရေးချမှီသည်။ ယင်းကို ရောက်တတ်ရာရာဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ကျွန်တော်သည် ကျောင်းသားဘဝက ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ မတော်တဆဟူ၍လည်း ခေါ်နိုင်သည်။ (သို့) စိတ်လှုပ်ရှားမှုဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်သည်။ ထို့နောက် စာပေလောကသို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုအခါ စာရေးဆရာအဖွဲ့အစည်း၊ စာပေအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထို့နောက် ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်လာသည်။ ယင်းသို့ဖြင့် ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံအနည်းငယ်တော့ ရှိလာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုတော့ ကျွန်တော်တစ်ယောက် တည်းမဟုတ်။ အဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်သော အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များကို အစည်းအဝေး များတွင် ထိတွေ့ရသည်။ ငြင်းခုံရသည်။ အပြန်အလှန် တုံ့ပြန်မှုများ ပြုကြရသည်။ ယင်းသည်အတွေ့အကြုံ။ အဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်သူများမှာ လူအမျိုးမျိုး၊ စိတ်အမျိုးမျိုး၊ အလုပ်အကိုင်အမျိုးမျိုး။ တချို့က နိုင်ငံရေးသမား။ တချို့က အနုပညာရှင်။ တချို့က အတွေးအခေါ်သမား။

နေ့စဉ်မှတ်တမ်းခေါင်းစဉ်အောက်တွင် အကြောင်းအရာများကို အမှတ်ရသမျှ ရေးခြစ်မိသည်။

ဒဂုန်တာရာ

နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

ISBN 9789997115485

DGT19

9 789997 115485

2,000.00KS

m g y o e . c o m
နေ့စဉ်မှတ်တမ်း အုန်တာရာ

မျက်နှာစုံပန်းချီ - ဘဌေးကြည်

စာမျက်နှာ ၁၅၉ + မျက်နှာ၊ ၁၂ • ဂဇင်တီ x ၁၈ • ၅ ဇင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း

၂၀၁၉၊ ဇေဇော်ဝါရီလ၊ ဒုတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

၂၀၁၂ စံပယ်စာအုပ်တိုက်၏ ပထမအကြိမ်မူကို ဖြည့်စွက်ထုတ်ဝေခြင်း

ရောင်းစွဲ ၂၀၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

နေ့စဉ်မှတ်တမ်း
ဒဂုန်တာရာ

ဒုတိယအကြိမ်ပြည့်စုံထုတ်ဝေခြင်း၊ ၂၀၁၉

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

မာတိကာ

- စာရေးသူ၏ အမှာ	က
၁။ ပထမမျိုးဆက်၏ သင်းရနံ့	၁
၂။ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း	၆
၃။ မာယာ၏ အသံ	၁၇
၄။ ငယ်သူငယ်ချင်းသုံးယောက်	၂၂
၅။ အိမ်လွမ်းစိတ္တဇ	၂၉
၆။ ဘူတာရုံကြီး ပလက်ဖောင်းမှာ	၃၈
၇။ ဂျစ်ပစီတေးသံ	၄၃
၈။ ပွတ်ရှိုကင် ဂန္ထဝင် နှစ် ၁၀၀	၄၇
၉။ စန္ဒရားဆရာ ဝတ္ထု	၅၂
၁၀။ မိလိန္ဒယံ	၅၅
၁၁။ မာယာပန်းရုံ	၆၀
၁၂။ ချယ်ရီတုတ်နှင့် ဂေါ်ရခါးရွက်စိမ်း	၆၆
၁၃။ ရေကျော်ဇာတ်လမ်း	၇၀
၁၄။ ကိုရီးယားကျွန်းဆွယ်မှ ချစ်ရနံ့ပုံကားချပ်	၇၆

၁၅။ မိလန္ဒီယ ယဉ်ကျေးမှု	၈၂
၁၆။ နွဲ့	၈၆
၁၇။ ချယ်ရီနီစွေးဆင်သ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း	၉၁
၁၈။ ယုဒသာန်မှ လရောင်ပြုံးပြက်	၉၄
၁၉။ နွေဦးအိပ်မက်	၁၀၂
၂၀။ ပင်စိမ်းပင်အိုမှ စိမ်းနုရွက်သစ်	၁၀၆
၂၁။ စံ	၁၁၂
၂၂။ စွန်ပလွံပင်စိမ်းမြနှင့် ရွှေအိုရောင်သဲကန္တာရ	၁၁၆
၂၃။ စိမ်းမြနွယ်ခက် ပြုံးပြက်	၁၂၂
၂၄။ အတိတ်နှင့်အနာဂတ်ကို တိုးတိုက်မိခြင်း	၁၂၇
၂၅။ အချစ်နှင့်အမုန်း	၁၃၁
၂၆။ ဒဂုန်တာရာ၏ ၉၃ ကြိမ်မြောက်မွေးနေ့ ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာ ၁	၁၃၇
၂၇။ ဒဂုန်တာရာ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာ ၂	၁၃၈
၂၈။ ဒဂုန်တာရာ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာ ၃	၁၄၀
၂၉။ ဒဂုန်တာရာ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာ ၄	၁၄၂
၃၀။ ပြည်သူ့လွတ်လပ်ခွင့်နှင့် တိုင်းပြည်တိုးတက်ရေး (၉၄) နှစ်ပြည့် မွေးနေ့အကြို	၁၄၅
၃၁။ ဒဂုန်တာရာ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးပန်ကြားလွှာ ၅	၁၄၈
၃၂။ ဧရာဗေဒနှင့် နိုင်ငံရေး	၁၅၀
၃၃။ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း	၁၅၄

စာရေးသူ၏ အမှာ

ကျွန်တော် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းရေးခဲ့သည်မှာ အမှတ်စဉ် ဘယ်လောက်ရှိခဲ့ပြီလဲဆိုတာကို ပြန်မေးနေရသည်။ ထုတ်ဝေ သူများကိုတော့ ကျေးဇူးတင်ရပေမည်။

နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ကျွန်တော့်စာကတော့ သူများနှင့် မတူ သည်ကိုတော့ သတိပြုမိသည်။ မှတ်တမ်းဆိုတာကတော့ စနစ်တကျ လုပ်ကြရပေမည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျွန်တော့် ရင်ထဲလာရိုက်သော အဖြစ်အပျက်များကို ဟိုတစ်စ ဒီတစ်စ ဖြင့် ရေးဖွဲ့မိသည်ဟု ထင်ရသည်။

“နွဲ့” သည် ကျွန်တော်တို့ အရင်တုန်းက ရင်ထဲတွင် ရှိ သော စကားလုံးပြန်ဖတ်ပြတော့ ကျွန်တော့်စိတ်အာရုံတွင် ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်။ ကျွန်တော့် နေ့စဉ်မှတ်တမ်းကို ပြန် ဖတ်ကြည့်ရင်း ပြန်စဉ်းစားရပြန်သည်။ မှတ်မိသည်က မှတ်မိ သည်။ မမှတ်မိတာလည်းရှိသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၂၀ လောက်က ရေးတာဖြစ်မည်။ မှောင်တစ်လှည့် လင်းတစ်ပြက်။

သည်နေ့ခေတ်က ပွင့်လင်းစရောင်ခြည်ကိုတော့ ခပ်ရေး
ရေးသာ တွေ့ရသေးသည်။ ရောင်ခြည်က ထင်ထင်ရှားရှား
မပီသသေး။

နေ့စဉ်မှတ်တမ်းဖတ်သော စာဖတ်ပရိသတ်က ကျွန်တော့်
ကို မည်သို့တုံ့ပြန်မည်နည်းဟု စဉ်းစားမိသည်။ ယနေ့ခေတ်
စာဖတ်ပရိသတ်ကို ကျွန်တော် အကဲခတ်ရပေမည်။ စာဖတ်
ပရိသတ် အရွယ်အမျိုးမျိုး၊ ခံစားမှုအမျိုးမျိုး၊ နောက်ခံကား
အမျိုးမျိုး ရှိကြမည်။ ကျွန်တော်လည်း ကျွန်တော့်နောက်ခံကား
နှင့် ကျွန်တော်ဆိုပါတော့။ သည်တော့ ကျွန်တော့် နေ့စဉ်မှတ်
တမ်းကို ယနေ့စာဖတ်ပရိသတ်က မည်သို့ခံစားမည်နည်းဟု
သိချင်နေသည်။ ကျွန်တော်က ဘာကောင်မှမဟုတ်။ ဘာတတ်
နိုင်မှာလဲ။

ကျွန်တော် ယခုစာပေများကို စိတ်ကူးယဉ်ကာ လမ်း
လျှောက်၍လာသော ကျေးလက်လူတို့သည် သစ်ပင်များကို
ခုတ်နေသည်။ ပိတောက်ပင်ရိပ်သည် ကျွန်တော်တို့ကို အား
ပေးနေသော အနုပညာအရိပ်များဖြစ်နေသည်။ သူကတော့
အေးမြသောအရိပ်ကို ပေးသည်။ ကျွန်တော်က ဘာတတ်နိုင်
မည်လဲ။

ဒဂုန်တာရာ
၃-၁၂-၂၀၁၁
ပန်းကြာဝတ်မှုန်

ပထမမျိုးဆက်၏ သင်းရနံ့

ပထမမျိုးဆက်၏ ရနံ့၊ ညနေစောင်းတွင် စာပေမိတ်ဆွေများနှင့် စကားပြောနေခိုက် တူမဖြစ်သူက ဦးလေး ဧည့်သည်လာတယ်ဟု ပြောလိုက်သည်။

ကျွန်တော်က ကုလားထိုင်မှ ထကာ တံခါးဝသို့ လာလိုက်သည်။ မည်သူမှန်းတော့ မသိ။

“ကျွန်တော် ဦးသိန်းဖေမြင့်သားပါ။ ခွန်သာပါ” ဟု အသံကြားလိုက်ရာ ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှားသွားသည်။ သူနှင့်အတူ ဇနီးသည် မသိတာလည်း ပါလာသည်။ သူတို့သည် ကျွန်တော်ရှိရာသို့ ရောက်လာသည်။

“ကလော ရောက်နေတုန်း ဦးလေးရှိမယ်သိလို့ လာတာပါ” ဟု ပြောလိုက်သည်။ “ကျွန်တော်တို့ ခြံကိစ္စနှင့် ရောက်လာတာပါ” ဟု အသံကြားရသည်။ သူတို့ညွှန်းသော ခြံမှာ ကျွန်တော် ၁၉၇၇ လောက်က နေခဲ့ဖူးသော ကောလိပ်ဂျင်နေဝင်း၏ ညီ ကိုအောင်စိုးခြံနှင့် ကပ်လျက် ရှိသည်။ ကျွန်တော်မှန်း၍ ကြည့်မိသည်။ ကျွန်တော့်စိတ်လှုပ်ရှားရသည်။ အကြောင်းကတော့ ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်တော်တို့ မတွေ့တာ အတော်ကြာ

သွားသည်။ ကျွန်တော် ၁၉၈၀ လောက်ကစ၍ မဲဇာသို့ သွားနေသော အခါ ပို၍အတွေ့နည်းသွားသည်။ သူ့မိခင် ခင်ကြည်ကြည်အကြောင်း မေးလိုက်သည်။

ခင်ကြည်ကြည် နေကောင်းရဲ့လားဟု မေးလိုက်သည်။ ခင်ကြည် ကြည်နှင့် ကျွန်တော်တို့မှာ တစ်နှစ်တည်းလောက် ကျွန်တော်တို့ တက္ကသိုလ် သို့ ရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူက ဖျာပုံ၊ ကျွန်တော်က ကျိုက်လတ်၊ တစ်နယ်သားတည်းချင်း၊ သို့သော် စစ်ပြီးခေတ်မှ ခင်မင်ရင်းနှီးလာခဲ့ရ သည်။ ကိုသိန်းဖေ သူနှင့်လက်ထပ်သောအခါ အတွေ့များလာသည်။ ကိုသိန်းဖေသည် စစ်အပြီး ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခင်ကြည်ကြည်နှင့် လက်ထပ်ခဲ့ခြင်းကို ကျွန်တော် ကျေနပ်ဝမ်းသာခဲ့ရသည်။

သူမကို စတင်တွေ့ရှိရသည်ကတော့ ဂျပန်ခေတ် ဗမာ့တပ်မတော် စစ်ဝန်ကြီးရုံးခန်းတွင် ဖြစ်သည်။ စစ်ဝန်ကြီးက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အခန်းချင်း ကပ်နေသည်။ ထို့နောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် ပြင်ဆင်နေသောအခါ အမျိုးသမီး တပ်မတော်ဟူသော တပ်မတော်ခွဲ တစ်ခု ထူထောင်သည်။ ယင်းတပ်မတော်တွင် ခင်ကြည်ကြည် ပါနေ သည်ကို တွေ့ရသည်။ သူမကလည်း စစ်ဗိုလ်မ။ စစ်ဝန်ကြီးရုံးက အရာရှိ များမှာ ကျွန်တော်နှင့် ကျောင်းနေဖက်များ။ ထိုအခါက ကျွန်တော့်ကို ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးအဖြစ် ခန့်ထား၍ မလွဲမရှောင်သာ စစ်ဝန်ကြီးရုံးသို့ ရောက်သည်။ ဒုတိယစစ်ဝန်ကြီးက ရုံးလေး ဘာလေး သွားလိုက်ဦးဗျ။ ခင်ဗျား အလုပ်မဝင်သေးလည်း ရပါတယ်။ ဒုတိယ စစ်ဝန်ကြီးရုံးသို့ မကြာခဏ ရောက်တတ်သည်။ ခင်ကြည်ကြည် မှတ်မိ နေပါလိမ့်မည်။ ၁၉၇၀ ဝန်းကျင်တွင်တော့ ကျွန်တော်၊ ကိုသိန်းဖေနှင့် အနေချင်း နီးနေသည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် ကုက္ကိုင်းရိပ်သာ

တွင်နေ၍ ကိုသိန်းဖေက လမ်းကျော်လိုက်လျှင် ရောက်သော ဟာမစ်တစ်
 ဟု ခေါ်သော သာသနာ့ရိပ်သာလမ်းရှိ အိမ်တွင် ရောက်နေသည်။ ကျွန်
 တော် ရောက်တတ်သည်။ သူ့အိမ်တွင် စန္ဒရားရှိသည်။ ကျွန်တော် တီး
 ဖြစ်သည်။ တစ်ခါက အာရှ စာရေးဆရာ ညီလာခံ ပြင်ဆင်နေကြစဉ်
 သူ ထမင်းစားဖိတ်၍ ကျွန်တော် ရောက်သွားသည်။ ဂီတလုလင်မောင်
 ကိုကို၊ မောင်ထင် (ဦးထင်ဖတ်)၊ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးထွန်းဖေ
 တို့လည်း ပါသည်။ ထိုအခါကတော့ ကိုခွန်သာမြင့်မှာ ငယ်ငယ်လေး။
 ကျွန်တော်က နာမည်လောက်သာ သိသည်။ ကလေးငယ်လေးသာ။
 ထိုအခါက မောင်ကိုကိုအား တင့်လှပေဟန် ရတုကို အသံသွင်းကြည့်
 ပါလားဟု ပြောလိုက်သည်။

မောင်ကိုကိုနှင့်ကား ဂျပန်ခေတ်ကတည်းက တွေ့ဖူးသည်။ ထို
 အခါက သူသည် စန္ဒရားပင် မတီးသေး။ ကျွန်တော့်အိမ်တွင် ပတ္တလား
 ပင် တီးပြသည်။ ကိုသိန်းဖေ၏ သီတာပြုံး ဝတ္ထုကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ပြီးသော
 အခါ ယင်းဇာတ်ကားတွင် ပါဝင်သူ ခင်သန်းနုတို့ သားအဖကို ဖိတ်၍
 ကျွန်တော့်ကိုပါ ဖိတ်လိုက်သည်။ ယင်းသီတာပြုံး ဝတ္ထုထဲမှ ဇာတ်
 ဆောင် စာရေးဆရာက ကျွန်တော် ၁၉၅၀ က ရေးခဲ့သော ဒဂုန်တာရာ၏
 ဒဂုန်တာရာ အမည်ရှိ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိကိုပင် ပြောထားသည်ကို
 ကျွန်တော် မှတ်မိနေသည်။ ထိုဇာတ်ကား ရိုက်သောအခါလည်း ကျွန်
 တော်သည် ရိုက်ကွင်းများသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့သည်။

လမ်းတစ်ဖက် ကူးရုံနှင့် ကိုသိန်းဖေအိမ်သို့ ရောက်တတ်၍ ကျွန်
 တော် ကိုသိန်းဖေထံ ဝင်သွားတတ်သည်။

တစ်ခါတစ်ရံ ဝရန်တာဘက်တွင် ထွက်၍ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှား
 နေသည်ကို မြင်ရသည်။ သူ့အိမ်လေးမှာ ကုန်းမြင့်တစောင်းတွင် ရှိ၍
 လေကောင်းလေသန့် ရသည်။ ခင်ကြည်ကြည်ကိုတော့ စန္ဒရားတီးခိုင်း

သည်။ တစ်ခါက ကျွန်တော့်ကို တီးခိုင်းသည်။ နိုင်ငံရေးသမားထဲတွင် ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာအရ ခင်မင်ရင်းနှီးဆက်ဆံသည်မှာ သူတစ်ယောက် သာလျှင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

ကျွန်တော် ကျောင်းသားဘဝကတည်းက သူနှင့်သိသည်။ သိ သည်မှာ နိုင်ငံရေးကြောင့်တော့ မဟုတ်။ စာပေရေးရာကြောင့်တော့ ဖြစ်မည်။ ပဒုမ္မာလမ်းတွင် နေသော သူ့အိမ်သို့ တက္ကသိုလ်ထင်ကြီးနှင့် သွားလည်ရင်း ခင်မင်ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်ခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်က သူတို့ မိသားစုများအကြောင်း မေးဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်က ခွန်သာမြင့်အား ယင်းသို့ မေးရင်း သူတို့အမေ ခင်ကြည်ကြည်နှင့်ပတ်သက်သော ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များကို ပြော ခဲ့စွဲသည်။

သားဖြစ်သူသည် ငေး၍ နားထောင်နေသည်။ အဲသည်တုန်းက တော့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးက ခင်ကြည်ကြည်တို့ အမျိုးသမီး တပ် မတော်က ယခု အင်းလျားကန်နားက အဆောက်အဦတစ်ခုကို ရောက် ခဲ့သေးတယ်။ ခင်ကြည်ကြည်တို့ကတော့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အင် အားစုအဖြစ်နဲ့ တည်ထောင်လိုက်တဲ့ တပ်ပေါ့ဟု ပြောလိုက်သည်။ ကျွန် တော်သည် ပထမမျိုးဆက်ခေတ်က မိတ်ဆွေများကို သွား၍ သတိရမိ သည်။ ခင်ကြည်ကြည်က ကျွန်တော့်ထက် နှစ်နှစ်လောက် ငယ်မည် လား မသိ။ ကိုသိန်းဖေကကျတော့ ကျွန်တော့်ထက် ငါးနှစ်ကြီးသည်။ ဗိုလ်အောင်ဆန်းက ကျွန်တော့်ထက် လေးနှစ်ကြီးသည်။

ကိုသိန်းဖေနှင့် ကျွန်တော်တို့အတွင်း နိုင်ငံရေးရာ အယူအဆနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကွဲလွဲတတ်သည်။ ၁၉၅၆ ဟန်ဂေရီကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောချင်းမတူကြ။ ကိစ္စမရှိ။ သဘောမတူခြင်းသည် ပြဿနာမဟုတ်။ တူသည်က တူနိုင်သည်။ မတူညီက မတူညီနိုင်။ သမိုင်းဆိုသည်က

မိမိတို့ လမ်းကြောင်းနှင့် မိမိတို့ ဖြတ်သန်းနေသည် မဟုတ်ပါလား။

ကျွန်တော်က ဟန်ဂေရီပြည်သို့ ဆိုဗီယက်တပ်များ ကျူးကျော်
သည်ကို မနှစ်မြို့။ ကျွန်တော်က ငြိမ်းချမ်းရေးသမား။ ကျွန်တော်တို့
သည် စာရေးဆရာအသင်းတွင် အတူလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၅၆၊ နယူး
ဒေလီတွင် ကျင်းပသော ညီလာခံ (အာရှစာရေးဆရာ)သို့ အတူသွားခဲ့
ကြသည်။ ကိုသိန်းဖေက မြန်မာစာရေးဆရာအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်၊ ကျွန်
တော်က အဖွဲ့၏အတွင်းရေးမှူး။

ဦးသိန်းဖေမြင့်နှင့် ဗန်းမော်တင်အောင်တို့ တစ်နှစ်ခြားစီ သေဆုံး
ကြသည်ကို မှတ်မိနေသည်။ လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ခဲ့သော
မိတ်ဆွေများကို သွား၍ သတိရမိသည်။ ကိုကြီးနု၊ ကိုအောင်ဆန်း၊
ကိုဘဆွေ၊ ကိုကျော်ငြိမ်း၊ သူတို့ ယခုမရှိကြတော့ပြီ။

မသီတာမှာ သူ၏သမီး ခင်ခင်သာသည် အဘိုး၏စာများကို
အကုန်ဖတ်သည်။ မျက်မှန်ကအထူးကြီး။ သူမသည် သတင်းစာ အတတ်
ပညာနှင့် စာပေကို စိတ်ဝင်စားကြောင်း ပြောပြ၍ ကျွန်တော် ကျေနပ်
ရသည်။

အဘိုး၏အမွေကောင်းကို ဆက်ခံရမည်။ မြေးက ဆက်ခံရမည်
သာ။ သမိုင်းကြောင်းနှင့် သမိုင်းခေတ်၏ အစဉ်အလာကို ဆက်ခံရစေမိ။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် ကျွန်တော့်ကို ကန်တော့ကာ ပြန်သွားကြ
သည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပထမမျိုးဆက်ကို သွား၍ သတိရမိသည်။
ပထမမျိုးဆက်ခေတ်၏ ရနံ့သည် မွေးပျံ့နေဆဲပါတကား။

ဒဂုန်တာရာ (၃၀-၉-၉၇)
ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်း ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၉၈။

နေ့စဉ်မှတ်တမ်း

နံနက်စောစော အိပ်ရာမှ နိုးလာချိန်တွင် အပြင်ဘက်မှ ငှက်အော်သံများကို ကြားလာရသည်။ ကြက်တွန်သံလည်း ခပ်ဝေးဝေးမှ ထွက်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးလင်းခါနီးပြီဟု အချိန်နာရီကို သတ်မှတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာဆေးမှာ ကပ်လျက် ထားရှိသော ရေဒီယိုခလုတ်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ ရေဒီယိုအချိန်မှတ် တေးသံများ (သို့မဟုတ်) စကားပြောသံများကို ကြားလျှင် အသာနားထောင်ရင်းက လေးနာရီခွဲသည်ကို သိလိုက်ရသည်။

နံနက်ဘက်တွင် လွင့်သော သတင်းနှင့်ဆောင်းပါးများကို နားထောင်သည်။ ယင်းသို့ အိပ်ရာမှနိုးနိုးချင်း ရေဒီယိုဖွင့်ရသည့် ကျွန်တော်၏ အကျင့်မှာ... လေး၊ ငါးဆယ်နှစ်ခန့်ပင် ရှိသွားပြီ။ သည့်အရင်တုန်းကတော့ အိပ်ရာမှနိုးလျှင် ခေါင်းရင်းရှိ မီးခလုတ်ကို ဖွင့်လိုက်သည်။ နိုးနိုးချင်း ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ အိပ်ရာဘေးတွင် ပြန်ကျဲနေသော စာအုပ်များကို လှန်ကြည့်ရသည်။ ညက ဖတ်လက်စလား၊ အသစ်လား... စသည်တို့ကို ကြည့်ပြီး ဖတ်စရာရှိလျှင်လည်း ဆက်ဖတ်သည်။ မဖတ်ရသေးလျှင် စာအုပ်အသစ်ကို လှန်ရသည်။

ယင်းသို့ အိပ်ရာမှနိုးလျှင် စာဖတ်သောအကျင့် ရှိသည်မှာ ကြာ
ပါပြီ။ ကျောင်းသားဘဝကတည်းက ဆိုပါတော့။ ညကို စာမဖတ်ဘဲ
အိပ်သွားသည် သိပ်မရှိ။ စာဖတ်ရင်း အိပ်ပျော်သွားသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ
စာဖတ်ရင်း အိပ်ပျော်သွားသည်ကို အမှတ်ရနေမိသည်။

ယခု စာမဖတ်နိုင်သောအခါ ရေဒီယိုတွင် ဖတ်ရသည်။ အင်္ဂလိပ်
ဘာသာဖြင့် လွှင့်သော အသံလွှင့်ရုံအားလုံးကို ကျွန်တော်သိနေသည်။
အာရပ်တေးသံလား၊ အနောက်နိုင်ငံတေးသံလား၊ တရုတ်တေးသံလား၊
အိန္ဒိယတေးသံလား။ တေးသံများမှာ နည်းနည်းတော့ ခြားနားသည်။
အိန္ဒိယနှင့် အာရပ်မှာ ဆင်တူသော်လည်း ခြားနားသည်။ အာရပ်တေး
သံများက အင်မတန်စိပ်သည်။ အိန္ဒိယကလည်း စိပ်သည်။ သို့သော်
သူတို့နှစ်ဦး ခြားနားမှုရှိသည်။ မျက်စိကောင်းတုန်းကတော့ စာမဖတ်ဘဲ
မနေနိုင်။ စာမဖတ်နိုင်၍ မျက်စိများ မှန်လာသောအခါ အသံဖြင့် ဖတ်
ရသည်။

အသံများတွင် သတင်းသာမက ဝေဖန်ချက်များ၊ ပြဇာတ်များ၊
ဝတ္ထုအခန်းဆက်များ... စသည်တို့ကို ကျွန်တော်နားထောင်သည်။
အာဖရိကတိုက်မှလာသော တေးသံများကို ကျွန်တော်ကြိုက်သည်။
ရစ်သမ်ဟု ခေါ်သော ဆိုင်းချက်ကလည်း အင်မတန်ကောင်းသည်။
အနောက်နိုင်ငံတွင် နှစ်ဆယ်ရာစု အစလောက်က ခေတ်စားခဲ့သော
ပြဇာတ်ဟုခေါ်သည့် ခေတ်ပေါ်တေးသံမှာ အာဖရိက ဆိုင်းချက်ကို
ယူထားခြင်းဖြစ်သည်။ တေးသံသာမဟုတ်၊ ကဗျာရွတ်သံလည်း
လေလှိုင်းမှ ကြားရတတ်သည်။ ကျွန်တော်အင်မတန်ကြိုက်သော
စပိန်ကဗျာဆရာ ပါဘလိုနီရူဒါ၏ ရွတ်ဖတ်သံကို သူ့အသံအတိုင်း
ကြားရသည်။ အော်ဂင်၊ စတီဗင်စပင်ဒါးတို့၏ ကဗျာရွတ်သံကိုလည်း
ကျွန်တော်ကြားရသည်။

အီလက်ထရွန်းနစ် (သို့မဟုတ်) လျှပ်စစ်ဗေဒသည် ကျွန်တော့် အဖို့ အနုပညာဗေဒ၊ စာပေဗေဒ ဖြစ်နေပေပြီ။ ယခုအခါ အင်တာနက် ဟုခေါ်သော လျှပ်စစ်မှတစ်ဆင့် အသိများရရှိသော အင်တာနက်ခေတ် တွင် မဟာသတင်းလမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့် ချက်ချင်းပင် ကမ္ဘာ့အဖြစ် အပျက်တို့ကို သိနေပေပြီ။ တစ်လောကပင် ဟောင်ကောင်ကို တရုတ် လက်သို့ အပ်သောပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်မ၏ ဥပရာဇာ ဝေလမင်းသား၏ အသံကို ကြားလိုက်ရပြီ။

ကျွန်တော့်ကက်ဆက်ခွေတွင် ဂေါ်ဘာချော့၏ မိန့်ခွန်းများပင် သွင်းထားပြီးသား ရှိနေသည်။ သည်တော့ လျှပ်စစ်သံလိုက်ဗေဒသည် ကျွန်တော့်အတွက် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဗေဒ လေ့လာရာ ဖြစ်နေပြီကော။

သတင်းနားထောင်နေစဉ် အိပ်ရာဆားပြတင်းမှ ပြာလဲ့လဲ့အရောင် သန်းလာသည်ကို ခံစားလိုက်ရသည်။ လွယ်မယ်ဘုန်းကြီးကျောင်းဆား မှ နာရီထိုးသံ ကြားလိုက်ရသည်။ ၅ နာရီထိုးပြီ။ ကျေးငှက်တို့၏ အသံ သည်လည်း ဟိုကရောက်လာ၊ သည်ကရောက်လာနှင့် ပျံ့နှံ့နေသည်။

သူသည်ပြာလဲ့လဲ့အလင်းရောင်ကြောင့် ရွှင်ပျလာဟန်တူသည်။ သူတို့သည် သနပ်ဖက်ပင်၊ ထောပတ်ပင်၊ ကော်ဖီပင်တို့၏ အကိုင်းမှ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ကျွန်တော်သည် သိပြီးသားသတင်းဖြစ်နေ၍ ဂျာမနီ ပြည် ကိုလုံးမြို့မှ လွင့်ထုတ်သော ရေဒီယိုဒက်ချ်တဲလားကို ဖမ်းလိုက်သည်။ အတော်ပဲ စာပေဝေဖန်ရေးအကြောင်း ပါလာသည်။ ပြဇာတ်များအကြောင်း၊ ခေတ်ပေါ်ပြဇာတ်စာပေ၊ နော်ဝေပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး အတ်ထင်၏ ပြဇာတ်များ၊ ကျွန်တော်ကျောင်းသားဘဝက ဖတ်ခဲ့ရ၍ ကျွန်တော်ကြိုက် သော ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး အတ်ထင်၏ ပြဇာတ်ကို ဥပစာတန်းတွင် သင်ခဲ့ရသည်။ တစ်လောလေးကပင် ရှိတ်စပီးယားပြဇာတ်ကို နားထောင် ခွင့်ရခဲ့သည်။ ဒါကတော့ အခြား အသံလွှင့်ရုံမှဖြစ်သည်။ ကဗျာခန်းက

တော့ သူ့နေ့နှင့်သူ။ နေ့တိုင်းလွင့်သည်မဟုတ်။ မှတ်ရသည်။ တစ်ခါ တစ်ရံလည်း မေ့သွားကာ ကျော်သွား၍ စိတ်မကောင်းဖြစ်မိသည်။

ကျေးငှက်သံတို့သည် ပို၍ပင် စုံလာသည်။ စုံလာပြီဆိုသော် လည်း ကျွန်တော့်အဖို့ သာယာသည်။ ကျေးငှက်သံသည် တော၏ သင်္ကေတ၊ ကျွန်တော်က တောကိုကြိုက်သည်။ ကျေးငှက်သံကြားလျှင် သူနားနေသော သစ်ကိုင်းကိုသွား၍ သတိထားလိုက်သည်။ အာဖရိကမှ ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း မကြာခဏဖတ်ရသည်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဖတ်သည်ဆိုသော်လည်း အသံဖြင့်ဖတ်သည်။

ရေဒီယိုဖင်လန်ကိုလည်း ကြိုက်သည်။ စကားပြောသံက အင်္ဂလိပ် သံပီသည်။ ရုရှားအသံ၊ ယခင်အခါကတော့ ရေဒီယိုမော်စကို။ သူ့ထံ မှာတော့ ကျွန်တော် စန္ဒရားလက်သံကို နားထောင်သည်။ ချိုင်ကော့စကီး ၏ ငန်းဖြူကန် သံစုံတီးဝိုင်းတေးဆိုလျှင် မှတ်မိနေပေပြီ။

တစ်ခါတစ်ရံ အသံ စမ်းရင်း ဖမ်းရင်းက ဂျပန်ရောက်သွားသည်။ ဂျပန်က ဗျပ်စောင်းသံကြားလျှင် ကျွန်တော်ဖမ်းသည့် အသံလွင့်ရုံကိုပင် မေ့သွားကာ နားထောင်နေသည်။ ပြီးမှသတိရကာ လိုချင်သောသတင်း ကိုနားထောင်ရသည်။ ရှာရသည်။

ထို့နောက် ကျွန်တော်သည် အောက်ထပ်သို့ဆင်းခဲ့သည်။ နံနက် စောစောအစာကတော့ ခပ်ရိုးရိုးပင်။ ပုစွန်ခြောက်နှင့် ကြက်ဥကြော်ထား သော ထမင်းကြော်၊ တစ်ခါတစ်ရံလည်းပေါက်စီ၊ အီကြာကွေးတို့ကို စားသည်။ သို့သော် ကျွန်တော့်စိတ်ထဲကတော့ ထမင်းစားပြီးမှ အဆာပြေ သည်ဟု ထင်နေသည်။

အောက်ထပ်သို့ ဆင်းသောအခါ နေရောင်သည် အတွင်းဘက် သို့ကျလာ၍ အလင်းရောင်က ကျွန်တော့်ကို ရွှင်ပျစေသည်။ မိုးအုံ့လျှင် အေးလာတတ်သည်။ အနွေးထည်ဝတ်ရသည်။ နေရောင်လာလျှင်တော့

သိပ်မလို။ တစ်ခါတစ်ရံ နေရောင်ထဲတွင် လမ်းလျှောက်သည်။

တူမဖြစ်သူ ကလောသို့ ရုံးတက်ရန် သွားမည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်သော်လည်း ကျွန်တော်မတတ်နိုင်။ ကျွန်တော်ဖတ်ချင်သော စာများကို ဖတ်ခိုင်းရသည်။ ၁၉၉၂ ကထုတ်ဝေသော မာယာပေါင်းချုပ်စာအုပ်ကို ပြန်စစ်ဆေးရသေးသည်။ အမှားများ အတော်ပါနေသည်။

‘မိမိကိုယ်ကို မဲဇာသို့ပို့သည့်’ ကဗျာအလယ်တစ်နေရာတွင် ရန်သူမရှိ၊ မိတ်ဆွေသာရှိသည်ဟူသော စာပိုဒ်တစ်ပိုဒ်မပါ။ ယင်းကဗျာသည် ကျွန်တော်၏ အတွေးအခေါ်ကို ကိုယ်စားပြုသော ကဗျာဖြစ်၍ စာလုံးသည် အရေးပါသည်။ အရေးကြီးသောစာလုံးများ၊ တချို့ကဗျာပုဒ်များတွင် မှားနေသည်။ ကျန်ရစ်နေသည်။ ယင်းတို့ကို ထပ်ဖြည့်ရသည်။ စာပေအပေါင်းအသင်းများ အိမ်လာလျှင်တော့ သူတို့က ဖတ်ပြကြသည်။ ကျွန်တော်စိတ်ဝင်စားသည့် ဘာသာရပ်ကို သိနေပြီးဖြစ်သည်။ မာယာကဗျာတွင်လည်း ပြန်ဖတ်ရင်းက အတော်လေး အမှားများတွေ့ရင်းက အခြားဆောင်းပါးများတွင်လည်း အမှားများတွေ့ရသည်။

ယခင်က ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ပရုဖ်ဖတ်သည်။ သည်တော့ အမှားနည်းသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ အမှားပါခြင်းကလည်း ကျွန်တော် လျှမ်း၍ ပါသွားခြင်းဖြစ်သည်။ အခုတော့ သည်လိုမဟုတ်။ မတတ်နိုင်။ ကျွန်တော်က အီလက်ထရွန်နစ်အသံဖြင့် ရေးထားရသည်။ ကျွန်တော် ရေးပြီးသားကို တူမဖြစ်သူက လက်ရေးဖြင့် ကူးယူရသည်။ ထိုအခါ အသံဖြင့် ပတ်သက်၍ အချွတ်အချော်များရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

တစ်ခါက သုသောသီရောဇဝင်ဟုရေးလိုက်သည်။ ဆောင်းပါးပါလာသောအခါ သုတောသီတဟု ပါလာသည်။ သနင့်တ အသံများ မှားတတ်သည်။ ကျွန်တော့်ကိုယ်ပင် ကျွန်တော်အံ့ဩမိသည်ကတော့ ကျွန်တော် မျက်စိမမှုန်ခင်ကပင် မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသည့်အခါကထက်

မျက်စိမကောင်း၍ အသံဖြင့်ရေးသောအခါမှ စာများ ပို၍ထွက်လာသည်ကို တွေ့နေရသည်။ လှုပ်ရှားနေသောခေတ်တွင် ရေးစရာတွေကများသည်။ ကျွန်တော်သည်လည်း သမိုင်းခေတ်များကို ဖြတ်သန်းရင်း အတွေ့အကြုံများ ရရှိလာသဖြင့် မိမိအတွေ့အကြုံနှင့် ညှိနှိုင်းချင်သော အသိက ပိုများလေသလားမသိ။ ရေးစရာတွေကများသည်။ ဆောင်းပါးတောင်းသူတို့ကလည်း များသည်။ ထို့ကြောင့် ပိုရေးဖြစ်သည်။

ရေးသောအခါ အထူးသဖြင့် သမိုင်းရေးရာအဖြစ်အပျက်များကို ပြန်ဖော်သောအခါ ကျွန်တော်သမိုင်းကို ပြန်လှန်ပြောရသည်။ ပရိသတ်ကို စိတ်ထဲတွင် မှန်းထားပြီးဖြစ်နေသည်။ ကျွန်တော့်ထက် အသက်များစွာငယ်သော၊ မျိုးဆက်နှစ်ဆက်လောက် ကွာဟနေသော စာဖတ်ပရိသတ်ကို မှန်းကာရေးရသဖြင့် သမိုင်းကြောင်းများ ပြန်ရေးဖြစ်သွားသည်။

ကျွန်တော့်ထံလာသော လူများမှာလည်း လူငယ်များဖြစ်နေ၍ သူတို့မမိလိုက်သောခေတ်များကို ကျွန်တော်က ပြောပြချင်နေသည်။ သူတို့သည် ကျွန်တော့်စာအုပ်များကိုပင် ကောင်းစွာမဖတ်ဖူးကြ။ ကျွန်တော်က ယင်းသဘောကိုယူကာ သမိုင်းကြောင်းကို ဖော်ပြရတော့သည်။ မတတ်နိုင်။ တချို့က နားလည်ကြသည်။ တချို့က ကောင်းစွာ နားလည်ပုံမရ။ အဓိပ္ပာယ်အကောက် လွဲနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျွန်တော် ရေးစရာရှိသည်။ ပြောစရာရှိသည်များကို ရေးလိုက်သည်သာ။ ကျွန်တော့်ထံ ဧည့်သည်များလာလည်ပြီး ပြန်သွားသောအခါ ဝတ်ပုံစားပုံ၊ ရုပ်ပုံများကို အသွင်အပြင်၊ အရောင်အဆင်းတို့ကိုပါ မေးရသည်။ တူမဖြစ်သူက ခရမ်းရောင်ဟုပြောလျှင် ကျွန်တော်က ထပ်ဆင့်၍ အနီကဲတဲ့ မရမ်းရင့်ရောင်လား၊ အပြာကဲတဲ့ ခရမ်းရောင်လား... မေးရသည်။

သာမန်အားဖြင့်တော့ ခရမ်းရောင်ဟု ပြောတတ်ကြသည်။ အစိမ်း
 ဆိုလျှင်လည်း ဘာအစိမ်းလဲ ထပ်မေးရသည်။ စိမ်းပြာလား၊ အစိမ်း
 ရင့်လား၊ ဖက်ဖူးလား၊ ကျောင်းစိမ်းလား၊ မြင်းချေးရောင်လားဟု ထပ်မေး
 သည်။ အစိမ်းရောင်ထဲတွင် မြင်းချေးရောင်လည်းပါသည်။ ကျွန်တော်
 ကျောင်းသားဘဝက မြင်းချေးရောင်လုံချည်ကို ကြိုက်သည်။ ခရမ်းရောင်
 ကို ကြိုက်သည်။ အထူးသဖြင့် အပြာရောင်ပါသော ခရမ်းရောင်ကို
 ကြိုက်သည်။ သည်အရောင်မျိုးက ရှားသည်။ အရောင်နှင့် ပတ်သက်၍
 ခံစားမှုက ကျွန်တော့်မှာ လျော့သွားသည်မရှိ။ အမြဲတမ်း သိချင်နေ
 သည်။ သူတို့ပြောသည့် စကားရပ်ကိုကြည့်ကာ ကျွန်တော်၏ စိတ်ကူးထဲ
 တွင် အရောင်ကို ကြည့်ရသည်။

အပြင်ဘက်သွားလျှင်လည်း သစ်ပင်တောတောင် အနေအထား
 ကို မေးရသည်။ ရုပ်မြင်သံကြားတွင် ဇာတ်လမ်းများ ကြည့်လျှင်လည်း
 ထို့အတူပင်။ ဆိုကြမယ်၊ ပျော်ကြမယ် ကြည့်သောအခါ... ဆိုသူ၊ ကြည့်
 သူတို့၏ ပုံပန်းများကို မေးရသည်။ စန္ဒရားတီးသံကြားလျှင် တီးသူသည်
 ငယ်သလား၊ ကြီးသလားဟု မေးရသည်။ စူးစမ်းချင်သည်။ ဆိုသံ၊
 တီးသံများကတော့ ကိစ္စမရှိ။ ကျွန်တော် မေးစရာမလို။ ကျွန်တော်
 ကိုယ်တိုင် သိပြီးဖြစ်နေသည်။

ကျွန်တော် နည်းနည်းအချိန်ရလျှင် အပေါ်ထပ်တက်ပြီး စန္ဒရား
 ခလုတ်ကို တီးကြည့်သည်။ ကြာတော့ အသံများကို မှတ်မိနေသည်။
 အစကမထင်။ ကျွန်တော်ပင်အံ့ဩနေသည်။ တကယ်ကတော့ ကျွန်
 တော် စန္ဒရားနှင့် ဝေးကွာသည်မှာ ၁၅/၁၆ နှစ်လောက်ရှိပြီ။ သို့သော်
 နှိပ်ကြည့်လိုက်သောအခါ အသံများကို မှတ်မိနေ၍ အံ့ဩနေရသည်။
 ကျွန်တော် ငယ်ငယ်ကတည်းက အမှတ်အသားနှင့်နေသူဖြစ်သည်။ မှတ်
 ရသားရသည်မှာ အကျင့်လိုဖြစ်နေပြီ။

ကမ္ဘာ့အခြေအနေများကို ရေဒီယိုမှ ကောင်းစွာသိရသည်။ ချက်ချင်းသိရသည်။ အိပ်ရာမှနိုးလျှင် စာဖတ်သကဲ့သို့ပင် အိပ်ရာမှ နိုးနိုးချင်း ရေဒီယိုခလုတ်ဖွင့်ရသည်။ အစတုန်းကတော့ ဒီလောက် ရေဒီယိုတန်ဖိုးကိုမသိ။ စာဖတ်နေ၍ မဖွင့်ဖြစ်။ ယခုစာမဖတ်နိုင်သောအခါ ရေဒီယိုက အတော်ကောင်းပါလားဟု အသိနောက်ကျနေခြင်းဟု တွေးရသည်။ တချို့ကိုလည်း ဖတ်ခိုင်းရသည်။ ဖတ်သည့်အခါ လူတော့ရွေးရသည်။ အသံထွက်မှန်သည့်လူက မရှိသလောက်ပင် ရှားသည်။ တူမရဲ့သမီးကလေးကပင် ဖတ်ပြနေသည်။ တူမကလည်း အလုပ်ရှုပ်နေ၍ သူ့အားမှ ကျွန်တော့်ကို ဖတ်ပြသည်။ တူမက 'ဦးလေးက ဖတ်ပြီးသားတွေပဲဟာ။ မနေ့တစ်နေ့ကမှပေါ်တာ။ ဦးလေးဖတ်လာတာတွေ အများကြီးပဲ၊ နည်းတာမှမဟုတ်တာ' ဟုပြောတတ်သည်။ ကျွန်တော်က ပြုံးမိသည်။ အသိဆိုတာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပွားများနေပြီကော။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် အဖြစ်အပျက်များက စုံလင်ထွေပြားမြားမြောင်ရှုပ်ထွေးနေသည်။ ကျွန်တော် နိုင်ငံတကာရေးရာစစ်တမ်းများ ရေးသောအခါ နောက်ဆုံးအဖြစ်အပျက်ထက် အကြောင်းအရာကို မူတည်ရေးသည်။ သည်တော့ မဂ္ဂဇင်းတိုက်သို့ပို့သည့်ရက်နှင့် ပါသည့်ရက်... ကွာခြားသော်လည်း အကြောင်းအရာက ကွာခြားသည်မရှိ။ ကျွန်တော်က နောက်ဆုံးအဖြစ်အပျက်ထက် အကြောင်းအရာကို အဓိကထားရေးဖွဲ့သည်ဆိုတော့... ပါသည့်ရက်နှင့် ဝေးကွာသော်လည်း ကိစ္စမရှိ။ ယင်းကဲ့သို့ အကြောင်းအရာကို ရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော်သည် အသိသစ်များ တိုးလာရသည်။ မှတ်ဉာဏ်နှင့် ပတ်သက်သော အသိသစ်၊ စကားလုံးများတန်ဖိုးကို ပို၍ခံစားလာရသည်။ မှတ်ချက်ဆိုသည်က စွဲထင်ခြင်း၏အင်အားပေါ်တွင် တည်သည်။ ခွေးဟုပြောလိုက်လျှင် ယင်းစကားလုံးကြောင့် ခွေးကိုချက်ချင်း

မြင်လာသည်။ ခွေး၏ပုံကိုမြင်လာသည်။ ဘာအရောင်ဟု ဆိုလိုက်လျှင်
ချက်ချင်းထိုအရောင်ကို မျက်စိထဲတွင် မြင်လာသည်။ သို့သော် မျက်စိ
ဖြင့်မြင်ရသော အရောင်လောက်တော့ ခံစားမှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်
တော်သည် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုစသော ရသစာပေများကို ဖွဲ့နွဲ့သောအခါ ယခင်
အခါကအတိုင်း ခံစားမှု၊ အသံ၊ အနံ့ခံစားမှုတို့ဖြင့် ရေးဖွဲ့နိုင်သည်။
သိပ်ပြောင်းလဲသည်တော့ မဟုတ်။

ကျွန်တော်က အချိန်ရသလောက် ရေဒီယိုနားထောင်သဖြင့် ယခင်
ကထက်ပို၍ အသိတိုးနေသည်ကို အံ့ဩရသည်။ ကျွန်တော်က အိမ်တွင်
အမြဲနေသူဖြစ်၍ အမြဲတမ်းလိုလို နားထောင်ရသည်။ ယခင်အခါတုန်း
ကတော့ ပြင်ပကိစ္စများရှိ၍ အိမ်တွင်ရှိနေသည့်အခါမှရှိသည်။ စာများကို
တော့ ရွေးဖတ်ရသည်။

ယခုအခါ စာအုပ်များအထွက်များနေ၍ ထွက်တိုင်းကိုတော့ သိရန်
မကြိုးစားတော့။ အကယ်၍ စာဖတ်နိုင်မည်ဆိုလျှင်လည်း ကျွန်တော်
ရွေးဖတ်မည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တွေးမိသည်။ ကျွန်တော်မျက်စိ ကောင်း၍
စာဖတ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ဖတ်ခြင်းထက် အသံဖြင့်
ဖတ်ရသည်ကိုသာ လုပ်ချင်နေတော့သည်။ အကျင့်ရနေပြီ။ ကျွန်တော်
သည် စိတ်ကူးရုပ်ပုံကို ပို၍ယုံကြည်လာမိသည်။ ရသစာပေ ရေးဖွဲ့သူတို့
အဖွဲ့ကောင်းလျှင် ကောင်းသလောက် စိတ်ကူးတို့ကို မျက်စိထဲတွင်
မြင်လာမည်။ အချို့သောဝတ္ထုများမှာ အဖွဲ့အနွဲ့သိပ်မပါဘဲ လူများ
လှုပ်ရှားသော ဇာတ်လမ်းကိုသာ ရေးကြရာ ဇာတ်ကောင်များကို မျက်စိ
ထဲမြင်မလာ၊ စိတ်မျက်စိကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ရသစာပေဟူသည်ကား အဖွဲ့အနွဲ့အင်အားပေါ်မူတည်၍ ဖတ်
လိုက်လျှင် ရုပ်ပုံကိုစိတ်ကူးထဲတွင် (သို့မဟုတ်) စိတ်မျက်စိထဲတွင် မြင်
လာနိုင်ရမည်။ ထို့ကြောင့် စကားလုံးတို့၏ အင်အား၊ စကားလုံး တို့၏

တန်ဖိုးကို ပို၍သိလာမိသည်။

ဂျာမန်ဂီတပညာရှင်ကြီးသည် သူ့နားမကြားသည့်ကြားကပင် ဖန်တီးခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။ အစက ကောင်းစွာနားမလည်၊ ယခု နားလည်သွားပြီ။ စိတ်ကူးအင်အားကောင်းလျှင် ရေးဖွဲ့နိုင်သည်။ စန္ဒရားခလုတ်ကို မျက်စိဖြင့်ကြည့်၍ အသံကိုမှတ်နိုင်သည့် အတွေ့အကြုံ ရှိသည်။

လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၃၀ ကျော် ကျွန်တော်ထောင်ထဲတွင်ရှိနေစဉ် စန္ဒရားခလုတ်များကို ပုံစံချရေးပြီး စိတ်ကူးကြည့်သောအခါ စိတ်နားထဲတွင် အသံကြားလာရသည်ကိုမှတ်မိနေသည်။ ကျွန်တော်သည် စိတ်ကူးရုပ်ပုံဗေဒကို ယုံကြည်သွားပေပြီ။

မယုံကြည်စရာ အဖြစ်အပျက်များကိုလည်း တွေ့ရတတ်သည်။ အိမ်သားများသည် မီးခြစ်ရှာနေသည်။ မတွေ့။ ကျွန်တော် ယင်းမီးခြစ်ကို လက်ဖြင့် စမ်းမိသည်ဖြစ်၍ နည်းနည်းလေး ညာဘက်မှာကပ်ကြည့်ဟု ပြောသောအခါ ရယ်မောကြရသည်။ ကျွန်တော်က လက်နှင့်စမ်း၍ ထိတွေ့ရသည်ကို မှတ်သားမိသည်။

သူတို့က မျက်စိဖြင့်ရှာသည်။ တစ်ခုခုဖုံးကွယ်နေလျှင် မတွေ့တော့။ တစ်ခါက တူမ၏သမီးကလေး လက်ဝတ်ရတနာလေးတစ်ခု ပျောက်သည်။ သူတို့ရှာကြသည်။ မတွေ့။ ကျွန်တော်က ကူပြီးတော့ မရှာမိ။ သို့သော် ကျွန်တော်စဉ်းစားပြီး အိပ်ရာပေါ်တွင်အိပ်ရာ ခင်းကို လိုက်၍ ဖုန်များခါသောအခါ လက်ဖြင့်စမ်းမိသည်။ အိပ်ရာခင်း အောက်ရှိနေပြီကော။ တစ်ခုပဲရှိသည်။ ကျွန်တော်မှတ်သားထားသော နေရာများမှာ သွားရှာလျှင်တော့ မမှတ်မိနိုင်တော့။ လူတို့၏မှတ်ဉာဏ်သည် စိတ်ကူးရုပ်နှင့် ဆက်စပ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်သည် စိတ်ကူးရုပ်ပုံဝါဒကို ပို၍ပင် ယုံကြည်လာမိပေသည်။

ယနေ့စာပေလောက အငြင်းအခုံများနှင့် ပတ်သက်၍ မြင်လျက်
 နှင့် ကန်းနေသောသူများ စကားလုံးကို သွား၍သတိရမိသည်။ ညနေ
 ဘက်တွင်တော့ ရေဒီယိုများနားထောင်မြဲ နားထောင်ရင်း အိပ်ပျော်သွား
 သည်။ နံနက်တွင်ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် စောစောနိုးသည်။ ငှက်သံများကြား
 သောအခါ မှန်ပြတင်းပေါက်မှ အပြာနုရောင်အလင်းရောင် ပြက်လိုက်
 သောအခါ ကျွန်တော့်အတွေးသည် မနေ့ကဘာတွေ တွေးမိပါလိမ့်ဟု
 စဉ်းစားမိသည်။

ရေးစရာတွေ ကျန်သေးသည်။ ဆက်၍ နားထောင်ရမည်။ နေ့
 လယ်က စာပေမိတ်ဆွေများလာကြ၍ သိသင့်သော စာပေဆောင်းပါး
 များကို ဖတ်ပြ၍ ကျေးဇူးတင်ရသေးသည်။ ကျွန်တော်က ၎င်းအခြေ
 အနေနှင့် ဆက်စပ်ပေးချင်သည်။ အသံများ ပို၍ကျယ်လာသည်။

အပြာနုရောင်တွင် ပန်းနုရောင်များ မှန်ပြတင်းမှ ဖြတ်လိုက်သည်။
 ကျွန်တော့်တူမသမီးက ပန်းများယူလာလျှင် ကျွန်တော့်ကိုပေးသည်။
 သူမျက်စိနားကပ်ပြီးလျှင် အရောင်ပြောလျှင် ပြုံးရွှင်နေပုံရသည်။ ကျွန်
 တော် အလင်းရောင်တွင် အရောင်ကိုမြင်နေရ ပြီကော။

ကျွန်တော်ကတော့... စိတ်ကူးရပ်ဖြင့် စာပေအဖွဲ့အနွဲ့များကို အိ
 လက်ထရွန်နစ် သံလိုက်နည်းလမ်းများဖြင့် ရေးဖွဲ့မိပေသည်။

ဒဂုန်တာရာ

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်း ၊ ဩဂုတ်၊ ၁၉၉၈။

မာယာ၏ အသံ

မာယာအိန်ဂျယ်လို အမည်ရှိ အမေရိကန် နီဂရိုး ကဗျာဆရာမ၏ အသံကို ကြားလိုက်ရသည်။ ကဗျာရွတ်ဆိုခြင်း မဟုတ်၊ သူမ၏ စကားပြေကို ကိုယ်တိုင်ဖတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူမက ကျွန်မျိုးရိုးဖြစ်ကြောင်း ခပ်ရှင်းရှင်း ဝန်ခံပြောသွားသည်။ ယခုအခါ သူမ၏ ကဗျာများ နာမည်ကြီးနေသည်ဟု ကြားရသည်။ ကျွန်တော်က စာအုပ်ဆိုင်မရောက်၍ သို့မဟုတ် စာအုပ်ဆိုင်ရောက်သော်လည်း ယင်းကဗျာစာအုပ်မရှိ၍လည်း သိချင်မှ သိမည်။ သို့သော် မနှစ်က မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ထံမှ ရ၍ ဖတ်ကြည့်မိသည်။ ကျွန်တော်သည် ပဘလိုနီဂူဒါ၊ စတီဖင်စပင်းဒါး၊ အီလီရော့၊ အော်ဒင်စသော ကမ္ဘာကျော်သော ကဗျာဆရာတို့၏ ကဗျာရွတ်ဆိုသံကို ကြားဖူးသည်။

သူတို့က မြန်မာကဲ့သို့ သံစဉ်အလိုက် ရွတ်ဆိုသည်မဟုတ်။ အနိမ့်အမြင့် သဘောလောက်သာ ယူ၍ ရွတ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့နှင့် ယဉ်ကျေးမှုချင်း မတူ၍ သို့မဟုတ် ဘာသာစကားချင်း မတူ၍ အသံဆိုင်ရာ ရွတ်ဆိုမှုတွင် ခြားနားနိုင်သည်ကို ကျွန်တော် နားလည်ထားသည်။ မြန်မာကဗျာတော့ နှစ်ပေါင်း ၇၀၀ ခန့်က စီးဆင်းလာသော

မြန်မာကဗျာများ၏ဟန်ကို ကြည့်ပြန်တော့ မြန်မာကဗျာသည် တေးသံ ဘက် နွယ်သွားသည်ဟု ကျွန်တော် ခံစားမိသည်။ ‘ပေါ်နေ့လှလျှင်’ ရတုကို အဆိုတော် ပြည်လှဖေကဆိုလိုက်သောအခါ တေးဆန်နေသည်။ တေးဆန်ရုံမက တေးသီချင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလောက်သည်။ စိမ့်ကြီး ရိပ်ကြီး မြိုင်ကြီး တောတောင် အစချီသော ဦးတိုး၏ ရာမရကန်ကဗျာ ကို သီချင်းအသံ ထည့်လိုက်သောအခါ တေးတစ်ပုဒ်၊ လှပသော တေး တစ်ပုဒ်ဖြစ်လာသည်။

သူမ၏အသံမှာ ခပ်ဩဩ၊ သူပြောသည့်စကားထဲမှာ ကဗျာတစ်ပုဒ် ထဲမှ အပိုဒ်လေးများ ပါသည်။ သူမ၏အသံကို ခန့်မှန်းရသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ကဗျာ အစဉ်အလာမှာ ရွတ်ဆိုခြင်း၊ သီဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းလုပ်ရပ်အပြင် လေးချိုး၊ တေးထပ်စသော ကဗျာများမှာ တေးတုပင် ဆိုရပေမည်။ တေးထပ်ဆိုလျှင် စည်းဝါးနှင့်ကိုက်အောင် တီးမှုတ်သီဆို၍ရသည်။ သဖြန်လည်း ဆို၍ရသည်။ ရတုဆိုလျှင် သံစဉ်ပါထည့်၍ ဆိုလျှင် ရသည်။ စောင်းပတ္တလားစသော တူရိယာ ဖြင့် တွဲ၍ သီဆို၍ရသည်။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ မဟာ လေးချိုးကဗျာကြီးကို ဆရာကြီး၏မွေးနေ့တစ်ခုတွင် ဆိုင်းဝိုင်းနှင့်တွဲ ကာ သီဆိုသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျွန်တော်ပင် အကြံပေး၍ မုံရွာဦးလေး ခန့် ဝိုင်းနှင့် စီစဉ်ခွင့် ရခဲ့သည်။ ဆရာကြီးကိုယ်တော်မှိုင်း ကိုယ်တိုင် နှုတ်မှဆိုသည်ကိုတော့ မကြုံဖူးခဲ့။ ၁၉၅၁ က ဆရာကြီးနှင့်ကျွန်တော် တို့ ပီကင်းသို့ ရောက်ရှိရာ အခန်းချင်းကပ်လျက်နေသူ ဆိုဗီယက်မှ စာရေးဆရာ အာရင်ဘတ်က ဖိတ်၍ နေ့လယ်စာ သွားစားရင်း အာရင် ဘတ်က နီဂူဒါကို စကားပြန်အဖြစ် ခေါ်ထားသည်။ စားပြီးသောအခါ ပတ်ဘလိုနီဂူဒါ၏ ဇနီးကပင် စတင်၍ ဆရာကြီးကို ကဗျာရွတ်ဆိုဖို့ ပြောပေးပါဟု ကျွန်တော့်အား ပြောသည်။ ကျွန်တော်က ဆရာကြီး၏

စကားပြန်လုပ်ရသည်။

ဆရာကြီးကို ကဗျာရွတ်ဆိုဖို့ ပြောရာ ဆရာကြီးက ရှက်သွေးဟန်ဖြင့် ကလေးကလားကွာဟု ဆရာကြီးက ပြောလိုက်သည်။ ကျွန်တော် ဆက်၍ မပြော။ သူတို့က အရှေ့တိုင်းကဗျာကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ရွတ်ဆိုသံကို ကြားချင်သည်။ သူတို့ဥရောပ ကဗျာသဘောနှင့်ကျွန်တော်တို့ အရှေ့တိုင်း မတူသည် ရှိသည်။ ကဗျာရွတ်သောအခါ သံစဉ်မပါ။

၁၉၅၀ နှစ် ကာလလောက်က ကုလသမဂ္ဂနှစ်ပတ်လည်ပွဲ လုပ်သည်။ ကဗျာရွတ်ကြသည်။ အရှေ့တိုင်း ကဗျာဆရာတို့က သူတို့နှင့် အတူ ဗျပ်စောင်းများ ပါလာသည်။ ထိုအခါက ကျွန်တော် တွေးမိသည်။ အရှေ့တိုင်းက ကဗျာသည် တေးသံနွယ်သည်။ ဥရောပမှ ကဗျာရွတ်ကြသည်။ သို့သော် သူတို့က သံစဉ်မပါ။ အသံအနိမ့်အမြင့် အတိုးအကျယ် ဖြင့်သာ ရွတ်ဆိုကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ရှေးအခါက ကဗျာရေးသူများကို စာဆိုဟု ခေါ်ကြသည်။ သူတို့၏ ကဗျာ အသံသဘောကို ယူ၍ အမည်မှည့်ခေါ်ထားသည်ဟု နားလည်နေခဲ့သည်။ ဆရာကြီးမှိုင်းသည် ကိုယ်တိုင်မရွတ်သော်လည်း သူ၏ လေးချိုးကဗျာများမှာ အင်မတန် သီဆိုရွတ်ဆိုမှုကောင်းသော အသံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို အံ့ဩဖွယ်ရာ တွေ့နိုင်သည်။

တစ်ခါက ကျွန်တော် ဂန္ဓဝင် ဂျာနယ်အတွက် ကဗျာသွားတောင်းသောအခါ နေဦးကွာဟု ပြောပြီး ကဗျာကို အဆုံးသတ်နေသည်။ သူသည် ခဲတံနှင့် တံတွေးဆွတ်ကာ၊ ပါးစပ်မှလည်း အင် အင်ဟု အသံထွက်နေသည်။ ဆရာကြီးသည် အသံကို ရှာနေဟန်တူသည်။ သို့သော် ထိုအခါက ကျွန်တော်သည် ဆရာကြီးကို မေးရမှန်းမသိ၊ မည်သို့ကဗျာစပ်သည် နည်းနာကို စိတ်ဖြင့်သာ ခန့်မှန်းရသည်။ မမေးဖြစ်ခဲ့။

ကျွန်တော်သည်လည်း ကဗျာမရွတ်ဖူး။ ရွတ်ဆိုရန် ရှက်နေသည်။

ရှက်သည်မှာ အခြားကြောင့် မဟုတ်။ အသံလည်း မကောင်းဟု ထင်နေသည်။ နောက်တစ်ခုကလည်း အသံကို ရွတ်ဆိုရာမှာ အသံကို လေ့ကျင့်ရမည်ဟု နားလည်ထားမိသည်။ အသံကိုတော့ သိသည်။ သို့သော် ရွတ်ဆိုရန် ဝန်လေးနေသည်။ ထို့ကြောင့် မရွတ်။ စစ်ပြီးစလောက်က ကျွန်တော်တို့ဆွေမျိုးစုတွင် မင်္ဂလာဆောင်ရာတွင် ရတုပိုဒ်စုံနှင့် တေးထပ်တစ်ပုဒ် ရေးပေးခဲ့သည်။ သီဆိုရန် ဖြစ်သဖြင့် အသံ အနိမ့်အမြင့်ကို ရအောင် စပ်ပေးခဲ့ရသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းနေဘက်တစ်ယောက်က သီဆိုသည်။ ကျွန်တော်က စန္ဒရား တီးပေးရသည်။ ရွတ်ဆိုရန်အတွက် ရေးပေးသောအခါ အသံကို အထူးသတိပြုရသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ကျွန်တော် ကဗျာများ ရေးဖွဲ့သောအခါ အသံကို အာရုံမစိုက်၊ ရှိမှန်း မသိတော့။ အဖွဲ့အနွဲ့ကိုသာ ဦးစားပေးသည်။ သို့သော် ခံစားမှုကို ဦးစားပေးသောအခါ အသံကို အနည်းနှင့်အများ ဆိုသလို ယဇ်ပူဇော်လိုက်ရသည်။ မတတ်နိုင်။ ကျွန်တော် မာယာအင်ဂျင်နီရီ၏အသံများကို နိုင်ငံခြားဘာသာစကားဖြစ်၍ သူတို့၏အသံကို ကောင်းစွာနားမလည်။ သို့သော် အဓိပ္ပာယ်ကိုတော့ ခံစား၍ရသည်။ အသံကို နည်းနည်းပါးပါးသာ ခံစားရသည်။ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန်မှာ ပြောင်းလဲတတ်သည်ကို ကျွန်တော်တွေ့တော့နေသည်။ ၁၉၉၅ က ကလောတွင် ကဗျာရွတ်ပွဲလေး ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ကဗျာရွတ်ဆိုမှုမှာလည်း ပရိသတ် သိပ်မရှိ။ သို့သော် ရွတ်ပွဲဟု ခေါ်တတ်ကြသည်။ ကျွန်တော်၏ တော၏ သမီးကဗျာကို ကိုအောင်ပွင့်က ရွတ်သည်။ ကျွန်တော့်အမြင်ကတော့ ရွတ်ခြင်းမဟုတ်၊ ဖတ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ကိစ္စမရှိ၊ ရွတ်ချင်လည်းရွတ်၊ ဖတ်ချင်လည်း ဖတ်၊ သို့သော်လည်း ကလောတွင် ကဗျာရွတ်ပွဲလေး ဖြစ်သွားသည်။ ဟဲဟိုးမှ အမျိုးသမီးလေးများကလည်း ရွတ်ကြသည်။ အစကတော့ ဖတ်သည့်သဘော။ တကယ်ကတော့ ကျွန်တော်

သည် ကဗျာကို အသံစဉ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုမည်ဟု မျှော်လင့် ထားသည်။
တစ်ခါ မာယာအင်ဂျလို၏ ကဗျာရွတ်သံမှာလည်း အသံသွင်း
ထားမည်ဟု စိတ်ကူးထားသည်။ သူမ၏ အသံသြဖြင့် ရွတ်လျှင် ကောင်း
မည်ဟု ထင်လေသည်။

ဒဂုန်တာရာ (၂၄-၁၀-၉၈)
ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၉၉။

ငယ်သူငယ်ချင်း သုံးယောက်

လွန်ခဲ့သော သုံးလလောက်က ငယ်သူငယ်ချင်း မောင်မောင် တစ်ယောက် ဆုံးသွားပြီဟု တယ်လီဖုန်းမှတစ်ဆင့် အကြောင်းကြားကြသည်။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင် တစ်မျိုးဖြစ်သွားသည်။ သူနှင့်ကျွန်တော်တို့ စတင် သိကျွမ်းခင်မင်ရသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ ကျော် ကြာပြီ။ တစ်ဆင့်ပြောပေးသူက သမာဓိမောင်မောင်ဟု ပြောသည်။

‘ကျောင်းသားအရွယ် ငယ်သူငယ်ချင်း သုံးယောက်ရှိလေသည်’ ဟူသော သီချင်းကို သတိရမိသည်။

ကျွန်တော်တို့တွင် မင်းနှင့် ငါနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီးပြောသူများ သိပ်မရှိ။ မောင်မောင်၊ သန်းထွတ်တို့မှာ ကျွန်တော်နှင့် ကျောင်းနေကတည်းက စတင်ခင်မင်သူများ၊ မောင်မောင်ကပင် စတင်၍ မင်းနှင့် ငါနှင့် စတင်ပြောရအောင်ဟု ပြောသည်။ သန်းထွတ်ကတော့ နောင်အခါ ဦးသန်းထွတ် စာရေးဆရာ တိုက်စိုး ဖြစ်လာရသည်။ မောင်မောင်ကတော့ သူ့ဖခင် ဦးဘကလေး ထုတ်ဝေသော စစ်ပြီးစက ထွက်သော သမာဓိသတင်းစာတွင် တာဝန်ခံ အယ်ဒီတာဖြစ်၍ သူ့ကို သမာဓိမောင်မောင်ဟု ခေါ်ကြသည်။

ထို့နောက် သမာဓိသတင်းစာ မထုတ်သောအခါ ဘိဘိစီတွင် အလုပ်လုပ်၍ ဘိဘိစီမောင်မောင်ဟု လူသိများသည်။ သူကတော့ သတင်းစာဆရာ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းသားဘဝကတော့ ကျွန်တော်တို့၏ ပုံသဏ္ဍာန်သည် ထင်ထင်လင်းလင်း မရှိခဲ့။ ကျွန်တော်တို့ နောင်ကြီးပြင်းလာသော အခါ ဘာဖြစ်မည်ကို မသိခဲ့။ ကျွန်တော်တို့ ခင်မင်ရင်းနှီးခဲ့ကြသည်မှာ လည်း စာနှင့်ပတ်သက်သည်။ သုံးယောက်သားက စာအလွန်ဖတ်ကြသည်။ စာအကြိုက်ချင်း မတူသည်လည်း ရှိ၊ တူသည်လည်း ရှိသည်။ ငြင်းခုံကြသည်။ ကိုသန်းထွတ်က သထုံကျောင်းဆောင်၊ မောင်မောင်က နေ့ကျောင်းသား၊ ကျွန်တော်က စစ်ကိုင်းနှင့် အင်းဝကျောင်းဆောင်တွင် နေသည်။ မောင်မောင်၏အိမ်က ၇ မိုင်ခွဲ ပြည်လမ်းတွင် ရှိသည်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ဆုံဖြစ်ကြသည်။

ဂျပန်ခေတ်ရောက်တော့ လူချင်းကွဲသွားသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်တွင် ပြန်ဆုံသည်။ ကျွန်တော်က ၆ မိုင်ခွဲရှိ မောင်မောင်၏အိမ်တွင် တစ်လကျော် နှစ်လ နေဖြစ်သွားသည်။ ကျွန်တော်တို့ လမ်းလျှောက်ကာ အင်းယားလမ်းရှိ စိန့်ဩဂတ်စတင်းကျောင်းမှ ပြင်သစ်ဘုန်းကြီးထံတွင် ပြင်သစ်စာ သင်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် သင်တန်းသွားတက်ကြသည်။ နံနက်တွင် သွားသင်ကြသည်။ နေ့လယ်ဘက်တွင် အင်းယားကန်ထိပ်ရှိ အိမ်ဖြူဟုခေါ်သော အိမ်ကြီးတွင် နိုင်ငံခြားရေးဌာနတွင် အတွင်းဝန်လုပ်နေသော ကိုဗဟိန်းထံ သွားသည်။

ညနေ မောင်မောင်တို့အိမ် ပြန်သည်။ ထိုအခါက နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးမှာ သခင်နု၊ ကိုဗဟိန်းအခန်း သွားကာ သခင်နုရေးသော ညချမ်းအချိန်ခါဝယ် ပြဇာတ်စာမူကို ဖတ်ကြသည်။ စစ်ပြီးသောအခါ သူငယ်ချင်း သုံးယောက် ပြန်တွေ့ကြသည်။ သို့သော် ယခင်ကျောင်းသားဘဝက ကဲ့သို့မဟုတ်။ အလုပ်ကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်နေကြသည်။

ကိုသန်းထွတ်က ပထမတွင် ကျောင်းမှာ အင်္ဂလိပ်စာ နေ့စဉ်ပြုလုပ်သည်။ နောက် ပညာတော်သင်အဖြစ် အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက်ပြီး ပြန်လာသောအခါ စာကြည့်တိုက် ဒီပလိုမာရလာသည်။ တက္ကသိုလ် စာကြည့်တိုက်တွင် လက်ထောက်စာကြည့်တိုက်မှူး ဖြစ်လာသည်။ သူက စာဖတ်သမားဆိုတော့ အကိုက်၊ အတော်ပဲ။

မောင်မောင်က သူ့ဖခင် သူရိယဦးဘကလေး ထုတ်ဝေသော သတင်းစာတွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ဦးဘကလေးမှာ စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာသတင်းစာဆရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တရုတ်ပြည်သို့ သွားဖူးခဲ့သည်။

စစ်ပြီးစက ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းနေဖက် မိတ်ဆွေများ အလုပ် တစ်ခုလုပ်ရန် ကြိုးစားခဲ့သေးသည်။ ကျွန်တော်က ဆန်းသစ်ဦးဂျာနယ်၊ ရီနေဆန်းစ်ဝီကလီး (The Renaissance Weekly) ထုတ်ဝေရန် စဉ်းစားကြသေးသည်။ အဖွဲ့တွင် ကိုစိုးမောင် (နောင် မြန်မာအလင်း အယ်ဒီတာချုပ်)၊ ကိုလှကြည် (နောင် ဂျာနယ်ကျော်)နှင့် လင်းပင်ထိပ်တင်လတ်တို့ ဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်တို့က အစုရှယ်ယာပုံစံဖြစ်၍ ယင်းဒါရိုက်တာ အဖွဲ့တွင် ကျွန်တော်က သဘာပတိ၊ လင်းပင်ထိပ်တင်လတ်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထို့နောက် အလုပ်မဖြစ်တော့၍ ကျွန်တော်က ဆန်းသစ်ဦးအမည်ကို တာရာမဂ္ဂဇင်း အမည်ပြောင်း၍ ထုတ်ဖြစ်လာတော့သည်။

လင်းပင်က ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း လုပ်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် နယူးစ်ဝိမ် သတင်းထောက်၊ သမာဓိသတင်းစာ ထုတ်စက ဦးဘကလေးက ရွှေဒဂုန်တာရာ ဘယ်မှာလဲကွဟု မေးကြောင်း တစ်ဆင့်ပြန်ပြောကြောင်း သိရသည်။ မောင်မောင်ညီမ ဒေစီကလည်း “ဖေဖေကလည်း ဒဂုန်တာရာပါ” ဟု ပြန်ပြော၍ ကျွန်တော်တို့ ရယ်မောရသေးသည်။

ဂျပန်ခေတ်က ဦးဘကလေးအိမ်တွင် ကျွန်တော် ရှိနေစဉ် ဧည့်ခန်းရှိ စန္ဒရားကို ကျွန်တော်တီးသည်။ ကျွန်တော် သီချင်းကြီးတီးလျှင် ဦးဘကလေးက စည်းလိုက်ပေးသည်ကို မှတ်မိနေသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် စာကိုတော့ ကောင်းစွာဖတ်ဖူးဟန် မတူ။

၁၉၅၁ တွင် ကျွန်တော်သည် ၄၉ လမ်းရှိ ဦးလေးဖြစ်သူ မောင်စည်သူနှင့် အတူနေသည်။ မောင်မောင်တို့ သမာဓိသတင်းစာတိုက်က ၄၅ လမ်း။ ကျွန်တော်တို့ မကြာခဏ တွေ့ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော်က သတင်းစာတော့ ဝါသနာပါသည်။ သိပ်မရေးဖြစ်။ ထိုအခါ သမာဓိသတင်းစာ အယ်ဒီတာချုပ်မှာ အမ်ဘိုးချိန်။ သူတို့သတင်းစာမှာ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး သဘောများ အတော်ပါသည်။ တစ်နေ့တွင် မောင်မောင်က အမ်ဘိုးချိန် ဖျားနေတယ်။ မင်း ခေါင်းကြီးရေးပါလားဟု ပြောသည်။ ကျွန်တော်က ဝမ်းသာသွားသည်။ အတော်ပဲ ကျွန်တော် ရေးလိုက်သည်။ ခေါင်းကြီးက ကမ္ဘာငြိမ်းချမ်းရေးအကြောင်း ရေးသည်။ ခေါင်းကြီးရေးရင်း လက်ဝဲဆန်သွားဟန် တူသည်။ မောင်မောင်က ထည့်သည်။ သတင်းစာထွက်လာသောအခါ အမ်ဘိုးချိန် ဖျားလျက်သားနှင့် ရောက်လာသည်။ “ဟေ့ မောင်မောင် မင်းက မောင်ဌေးမြိုင်ကို ခေါင်းကြီးရေးခိုင်းတယ်ဆို၊ ငါ့ကို မင်းက မောင်ဌေးမြိုင်နှင့်ပေါင်းပြီး သတ်နေတာလား” ဟု ရယ်စရာပြောကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ပြန်ပြောသည်။

သတင်းစာလောကတွင် လှုပ်လှုပ်ရွရွ ဖြစ်သွားသည်။ အမြဲတမ်း ကွန်မြူနစ် ဆန့်ကျင်သော သတင်းစာက ဘယ်နဲ့ လက်ဝဲဘက် ပြောင်းသွားတဲ့ခေါင်းကြီး ပါလာပါလိမ့်ဟု ထင်ကြသည်။ မောင်မောင်ကတော့ တဟားဟား ရယ်မောသည်။ သူ့အသံက ခပ်ကျယ်ကျယ်နှင့် တဟားဟား ရယ်မောတတ်သူ။ ထိုအခါက လက်ဝဲလက်ယာ အယူအဆ ပြိုင်ဆိုင်ရေးနေသော စစ်အေးခေတ်။

ကျွန်တော်တို့နှစ်ယောက် တွေ့လျှင် ငြင်းကြခုကြသည်။ အသံ ကျယ်ကျယ် ပြောတတ်သည်။ ဘေးမှ စာစီသမားများက ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်သည်ထင်၍ လာကြည့်တတ်ကြသည်။ ပြီးလျှင် နှစ်ယောက်သား ပခုံးဖက်ကာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်သို့ ထွက်လာကြသည်။ နတ်မောက်လမ်းရှိ ဇာတ်ဆရာ ဂရိတ်ဦးဖိုးစိန်အိမ်တွင် နိဗ္ဗာန်ဈေး ခင်းသည်ကို ကျွန်တော်တို့ သွားကြသည်။ ပြန်လာသော် ကျွန်တော်က ယင်းနိဗ္ဗာန်ဈေးအကြောင်း ဆောင်းပါးရေးသည်။ ဇာတ်ဆရာဦးဖိုးစိန်၏သမီး နယ်လီစိန်နှင့် မောင်မောင်၏မိန်းမ စတယ်လာမှာ သူငယ်ချင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ရသအဖွဲ့အနွဲ့နှင့် သမာဓိသတင်းစာတွင် ဆောင်းပါးရေးသည်။ ကလောင်အမည်ကို သတင်းထောက်တစ်ဦးဟု ထည့်သည်။ ကျွန်တော် တာရာမဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေစဉ်က လစဉ် မောင်မောင်ကို ကျွန်တော် တိုက်တွန်း၍ သူက ဝတ္ထုတိုတစ်ပုဒ် ရေးပေးသည်။ သူ့ကလောင် နာမည်က မောင်ပုလဲ။ ဝတ္ထုကလောင်နာမည်ကိုတော့ မမှတ်မိ။ သူ့ကို ဆက်ရေးခိုင်းသည်။ သူ ဆက်မရေး။ သူက အင်္ဂလိပ်စာသန်သည်။

မောင်မောင်သည် တက္ကသိုလ် မဂ္ဂဇင်းတွင် The Rains Kame အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ရေးသည်။ ၁၉၅၃ က ကျွန်တော် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုသို့ သွားသောအခါ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သူပြန်ဆိုရေးပေးသော ကျွန်တော်၏မြဝတ်ရည် အမည်ရှိ ဝတ္ထုကို ယူသွားခဲ့သည်။ အာရညော့စ်ဂျာနယ်တွင် ရုရှားဘာသာဖြင့်ပါရှိသည်။ သူ လုပ်ကိုင်နေသော သတင်းဌာနအတွက် သူ့အစား သတင်းတစ်ပုဒ် ကျွန်တော် ရေးပေးဖူးသည်။ ကျွန်တော်က တယ်လီဖုန်းဖြင့် ပြောပြ၍ သူက သတင်းပို့ပေးသည်။ သတင်းကတော့ အခြားမဟုတ် ကျွန်တော်နှင့် လမ်းတစ်ဖက်တွင် ကျင်းပသော မဟာစည်ဆရာတော်၏ဈာပနသတင်း ဖြစ်သည်။ သူက နိုင်ငံခြားသတင်းထောက်များ ခေါ်လာကာ ကျွန်တော်နှင့်

မိတ်ဆက်ပေးတတ်သည်။ အမေရိကန် ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် ဘာကလေတက္ကသိုလ် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံမှ ပါမောက္ခ ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေး စာရေးဆရာ ဒေါက်တာစကာလာပီနီနှင့်မိတ်ဆက်ပေးသည်။ ကျွန်တော် တို့ စကားပြောဖြစ်ကြသည်။ တကယ်တော့ မောင်မောင်သည် အင်္ဂလိပ်စာ သာမဟုတ် မြန်မာစာပါ အရေးကောင်းသည်။ သို့သော် သူ့ကိုယ်သူ အရေးကောင်းသည် မထင်။ ကျွန်တော့်အကြောင်းလည်း သူ ဆောင်းပါး ရေးသည်ဟု သိရသည်။ အာရှ အပတ်စဉ်ဂျာနယ်တွင် သူရေးသည်ဟု ပြောသည်။ သို့သော် ကျွန်တော် မဖတ်ဖြစ်။ စာပေအဖွဲ့အနွဲ့တွင် အာဗန် ဂတ် (AVANT-garde) စာပေတပ်ဦးနှင့်တူသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

အဖြစ်အပျက်တစ်ခု သွားသတိရသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်း သားဘဝက ဘတ်စ်ကားစီးရန် စောင့်နေစဉ် ဂျပန်ဆင်ကောလိပ်မှ အမျိုး သမီးတစ်စု ကားပေါ်တက်လာသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ခုံမှာ ထိုင်သည်။ ထိုထဲမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးက ကျွန်တော့်ကို နှုတ်ဆက်သည်။ ထိုစဉ်တွင် မောင်မောင်က ဘာမပြော ညာမပြော “မင်းလား သူ့ကို ပိုးနေတာ” ဟု အော်ကျယ် အော်ကျယ်ပြောလိုက်သည်။ ကျောင်းသူများက ကျွန်တော် တို့ကို လှည့်မကြည့်တော့။ ကျွန်တော်လည်း ထိုကျောင်းသူနှင့် နောက် ထပ်မတွေ့ရဲတော့။ ထိုကျောင်းသူမှာ မင်းသုဝဏ်၏ကဗျာကို သီဆိုပေး သူ။ သန်းထွတ်က မောင်မောင်ကို တစ်လမ်းလုံး စကားမပြောတော့။ မျက်နှာသုန်သုန်မှုန်မှုန်။ ဘတ်စ်ကားမှ ဆင်းသောအခါ “ဟေ့ကောင် သန်းထွတ်မင်း စိတ်တိုနေတာလား၊ စကားတစ်လုံးမှ မပြောဘူး။ ငွေမြိုင် ကတောင် ဘာမှမဖြစ်ဘူး” သည်တော့မှ သန်းထွတ်လည်း ပြုံးနိုင်တော့ သည်။ မောင်မောင်နှင့် ကျွန်တော်က သန်းထွတ်ထက် ပို၍စကားပြောဖြစ် သည်။ ကျွန်တော်နေသည့် နေရာကို ရောက်အောင် လာတတ်သည်။ မှော်ဘီ။ မြင်သာ။

ကျွန်တော် မဲဇာတွင် နေစဉ်တွင် ရောက်လာသည်။ ကျွန်တော် အသက် ၇၀ မွေးနေ့တွင် သူလာသည်။ မြင်သာရောက်ပြန်တော့လည်း ပေါက်လာသည်။

သူနှင့်ကျွန်တော်က စစ်မဖြစ်မီကတည်းက တတွဲတွဲ။ စစ်ဖြစ်ပြီးလည်း သူနှင့်လက်ထပ်မည့် စတယ်လာနှင့်အတူ မဖြစ်ခင် ကျွန်တော်တို့ အသံလွှင့်ရုံတွင် အသံလွှင့်ဖူးသည်။ သူက ဘိုကျောင်းထွက်။ သူ့ဇနီး စတယ်လာက တစ်လောလေးက သူ့ယောက်ျား မောင်မောင် ဆုံးကြောင်း သတင်း ဖုန်းဆက်ပေးသောအခါ ရင်ထဲတွင် ထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည်။

စတယ်လာမှာ အင်္ဂလန်တွင် သူ့သမီးနှင့်နေရာ မြန်မာပြည် ပြန်ရောက်ခိုက် မောင်မောင် ဆုံးသွားသည်။ မောင်မောင်ကား တစ်သက် တာလုံး သတင်းစာဆရာအဖြစ် နေသွားသူ။

ဒဂုန်တာရာ (၁-၁၁-၉၈)

ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်း၊ မတ်၊ ၉၉။

အိမ်လွမ်းစိတ္တဇ

သည်နံနက်တွင် မဲဇာက ဖြူပြာ။ အိမ်က ထွက်လာကတည်းက နှင်းတွေက ထူထပ်စွာ ကျနေသည်။ တပို့တွဲလကုန်ခါနီးဖြစ်၍ ဟေမန်ကို ဖြူဖွေးစွာ နှုတ်ဆက်ကြလေသလား။

နှင်းယွန်းဟေမန်၊ နှင်းယွန်းဂိမှာန်ဟူသော ကဗျာစကားလုံးများ ရှိသည်။ သည်စကားလုံးများကတော့ ကျွန်တော့်စကားလုံးမဟုတ်။ ရှေးဂန္ထဝင် သီချင်းကြီးထဲမှ စကားလုံးဖြစ်သည်။ တပို့တွဲနှင့် တပေါင်းအကူး သီချင်းရေးဆရာ၏ အမြင်အာရုံခံစားမှုကို ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နှင်းကျသည့်အချိန်ကာလ၊ နေရာဒေသကတော့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု တူမည်မထင်။ အညာဘက်တွင်တစ်မျိုး၊ မြေလတ်တွင်တစ်မျိုး၊ ကျွန်တော်တို့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင်တစ်မျိုး ဖြစ်မည်ထင်သည်။ ဤစကားလုံးလေးများကို ကျွန်တော်က သဘောကျသည်။

ဆောင်းကုန်ခါနီး နှင်းတို့က ဆုတ်ခွာစ၊ နွေဦးအဝင် နှင်းတို့က ဆုတ်ခွာစ။ သည်နယ်နိမိတ်နှစ်ခုကို ကူးချည်သန်းချည်လုပ်၍ ဖွဲ့နွဲ့ထားသော ကဗျာစကားလုံးလေးဖြစ်သည်။ နှစ်ခုစလုံး ဖြစ်နိုင်သည်။ ဟေမန်တွင်လည်း နှင်းယွန်းနိုင်သည်။ ဂိမှာန်တွင်လည်း နှင်းယွန်းနိုင်သည်။

ကျွန်တော် အိမ်ကထွက်လာစတွင် နှင်းများထူထပ်နေသဖြင့် အိမ်ရှေ့မှ ပင်လယ်ကမိုးရွက်ချွန်များကိုပင် မမြင်ရ။ အစိမ်းရင့်ရင့် အမျှင်ကလေးများသာ သင်္ကေတသဘော မြင်နေရသည်။ လမ်းနီက လေးပင် ပန်းနုရောင်ဖျော့ဖျော့ ခပ်ရေးရေးသာ၊ အတော်လေး လျှောက် လာရင်း လမ်းထိပ်က ယူကလစ်ပင်သည်ပင်လျှင် မည်းမည်းသစ်ပင် သဏ္ဍာန်မျှသာ မြင်ရသည်။ ကျွန်တော်သည် ကတ္တရာလမ်းကို ဖြတ် လိုက်သည်။ ကတ္တရာလမ်း မဟူရာသည်ပင်လျှင် အဖြူထဲမှ အနက် ပေါ်ရုံမျှသာ၊ နှင်းဇာလွှာပါးသည့်နေရာတွင် ကောင်းကင်အပြာကို ဖောက်၍မြင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်က ဖြူပြာ။

နှင်းကသိပ်သည်းလွန်းသဖြင့် ကားပေါ်တက်ရမှာပင် ခပ်ရွံ့ရွံ့။ သို့သော် မတတ်နိုင်။ ကားက သိပ်မစောင့်ရဘဲ ရောက်လာသည်။ နေ ရောင်မထိုးဖောက်နိုင်သော နှင်းတောထဲတွင် တသိမ့်သိမ့်နှင့်ခဲ့ရာမှ မြို့ပြ သို့ ဝင်သောအခါ နှင်းတောက ထွက်လိုက်ရတော့သည်။

မြို့ပြအာရုံတို့က ကျွန်တော့်ကို လာရောက်ရှုပ်တိုက်ကြသည်။ အသံဗလံတို့ကလည်း ကျွန်တော့်အတွက် ခပ်ရှုရှု။ ကားဟွန်းသံ၊ ရော်ဘာဘီးပန်းကွက်နှင့် ကတ္တရာလမ်းတို့ အရှိန်ဖြင့်ထိပွတ်သည့်အသံ၊ ဖိအားသံ ကားတွေက တဝေါဝေါ ဖြတ်သန်းပြေးလွှားလျက်ရှိသည်။

ကျွန်တော့် မဲဇာတောနှင့် မတူ။ မဲဇာတောကတော့... ကျေးငှက်သံ၊ ဥဩသံ၊ ချိုးကူသံ၊ မြို့ပြအတွင်းဘက် ရောက်လာလေ အသံတို့က ဆူညံလာလေ၊ မြင်ကွင်းကလည်း မြားမြောင်ရှုပ်ထွေး ထူထပ်လာလေ။ သို့သော် ကျွန်တော်သွားမည့်နေရာသို့ ရောက်သွားသည်။

ကတ္တရာလမ်းမမှ အနည်းငယ်ဝင်လိုက်လျှင်ပင် ရောက်သွားရ သည်။ ကျွန်တော့်ကို မိတ်ဆွေကဗျာဆရာက ကြိုလိုက်သည်။ မိတ်ဆွေ ဆိုသည်က အခြားကြောင့်မဟုတ်၊ စာပေဘဝတွင် ကျွန်တော်တို့နှင့်

ရင်းနှီးထိတွေ့သည်မှာ အတော်ပင် ကြာခဲ့ပေပြီ။ ဆရာဆို၍လည်း ရသည်။ ကျွန်တော် ကျောင်းသားဘဝက သူ့အတန်း တက်ခဲ့ရသည်။ သူက ကိုးခန်းပျို့ကို ပို့ချခဲ့သည်။

စာပေမိတ်ဆွေများစွာနှင့် ထိတွေ့နေသည်။ စာရေးဆရာများသာမက အယ်ဒီတာ၊ ကာတွန်းဆရာ၊ ကျောင်းဆရာများ၊ မိတ်ဆွေဟောင်းများပါတွေ့ရသည်။ စကားပြော၍မကုန်။ အတော်တော်များများကတော့ လူငယ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကျွန်တော့်ထက် များစွာငယ်ကြသည်။ အရွယ်အစားစားပင်။ မဲဇာသို့ အလည်ရောက်သူများလည်းပါသည်။ မရောက်ဖူးသူများလည်းပါသည်။ ဒီတော့ စကားပြော၍ကောင်းသည်။

သည်အထဲတွင် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ကျော်ပင် မတွေ့ရသော ပါမောက္ခချုပ်ဟောင်းနှင့် သွားတွေ့ရသည်။ သူက ကျွန်တော်တို့နှင့် တစ်မြို့တည်းသား။ သို့သော် သူက ကျွန်တော်တို့မြို့တွင် ကြီးသည်မဟုတ်၊ အခြားတစ်မြို့တွင် ကြီးသည်။ သူ့ကို ကျန်းကျန်းမာမာ နုနုပျိုပျို တွေ့ရ၍ ဝမ်းသာမိသည်။ ကျွန်တော့်ထက် ခြောက်နှစ်ကျော်ကျော် ကြီးမည်ထင်သည်။

၁၉၃၈ က ပုသိမ်ကျောင်းသားညီလာခံသို့ တက်ရန် လာခေါ်ဖူးသည်။ သမဂ္ဂမိတ်ဆွေများက ကျွန်တော်တို့ ကျိုက်လတ်မှ ကိုယ်စားလှယ် ပါစေချင်ဟန်ရှိသည်။ သို့သော် ထိုအခါက အဘွားက ခွင့်မပြုသဖြင့် ကျွန်တော် မတက်ရောက်ဖြစ်ခဲ့။ ဒီအကြောင်းကိုပင် သူ့အား ပြောပြနေမိသည်။

ပီကင်းပြန် မိတ်ဆွေ စာရေးဆရာတစ်ဦးက သူ့အိမ်ကို လိုက်ရန် ခေါ်နေသည်။ သူ့အိမ်က ကျွန်တော်ပြန်ရမည့် မဲဇာအသွားလမ်းတွင် ရှိနေသည်။ ကျွန်တော်ကလည်း သူနှင့်စကားပြောချင်သည်။

သို့သော် လမ်းကဖြတ်၍ ကားစီးမည်ဆိုလျှင် နေရာမရမည်စိုး၍